Αθήνα, 04 Αυγούστου 2026

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κυβερνητικό Νέφος: η συνέχεια ήταν αναγκαία. Τώρα χρειάζεται και σχέδιο για την επόμενη μέρα

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών καταθέτει είκοσι πέντε εποικοδομητικές προτάσεις στη διαβούλευση της ΚτΠ Μ.Α.Ε. και εισηγείται το 10% της δαπάνης να επενδυθεί για την ανάπτυξη ισοδύναμης λύσης ανοιχτού λογισμικού.

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών(ΕΕΛΛΑΚ) συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση της Κοινωνίας της Πληροφορίας Μ.Α.Ε. για το έργο «Παροχή Υπηρεσιών Δημόσιου Υπολογιστικού Νέφους & Υποστήριξης για το Ενιαίο Κυβερνητικό Νέφος», καταθέτοντας είκοσι πέντε τεκμηριωμένες προτάσεις επί συγκεκριμένων παραγράφων του τεύχους. Το έργο αφορά την υποδομή που φιλοξενεί κρίσιμα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης και δεδομένα υγείας, με εκτιμώμενη αξία 126,6 εκατ. ευρώ χωρίς ΦΠΑ που με το δικαίωμα προαίρεσης φθάνει τα 189,9 εκατ. Ευρώ.

Η συνέχεια ήταν αναγκαία και έπρεπε να είχε δρομολογηθεί νωρίτερα

Η **εξασφάλιση της αδιάλειπτης λειτουργίας των υπηρεσιών νέφους του Δημοσίου είναι απολύτως αναγκαία.** Το gov.gr, τα φορολογικά και ασφαλιστικά συστήματα, τα μητρώα και οι υπηρεσίες υγείας λειτουργούν σήμερα με τις υπολογιστικές υπηρεσίες του Microsoft Azure. Καμία συζήτηση περί ψηφιακής αυτονομίας δεν δικαιολογεί τη διακινδύνευση της καθημερινής εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Θα προσθέταμε μάλιστα ότι ο διαγωνισμός **έπρεπε να είχε προκηρυχθεί τουλάχιστο εξι μήνες νωρίτερα**. Μια σύμβαση αυτού του μεγέθους δεν θα έπρεπε να φτάνει σε δεκαπενθήμερη διαβούλευση μέσα στον Αύγουστο, με το χρονικό περιθώριο να λειτουργεί ως πίεση προς όλους, και προς την ίδια την Αναθέτουσα Αρχή. Η έγκαιρη προετοιμασία των μεγάλων προμηθειών είναι η προϋπόθεση για να υπάρξει πραγματικός ανταγωνισμός και ουσιαστικός δημόσιος διάλογος. Η ιστορία του ίδιου του G-Cloud είναι διδακτική: ο αρχικός διαγωνισμός για την υποδομή του σχεδιάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 2010 και το έργο τέθηκε σε κανονική λειτουργία το 2017.

Γιατί παρεμβαίνουμε: η χώρα είχε ήδη την τεχνογνωσία

Η παρέμβασή μας δεν πηγάζει από καχυποψία απέναντι στους διεθνείς παρόχους, αλλά από μια συγκεκριμένη ιστορική διαπίστωση. **Πριν συναφθούν οι συμβάσεις με τη Microsoft Azure, η Ελλάδα διέθετε δικό της δημόσιο υπολογιστικό νέφος και δική της τεχνογνωσία.**

Το 2010, ομάδα μηχανικών του τότε ΕΔΕΤ, σημερινού ΕΔΥΤΕ, με επικεφαλής τον Αντιπρόεδρο της ΕΕΛΛΑΚ, καθηγητή του ΕΜΠ, κ.Άρη Κοζύρη, ανέπτυξε το **Synnefo**, με το οποίο μπορούσε κανείς να δημιουργήσει δικό του νέφος, και σε αυτό περιβάλλον λειτουργεί ακόμη και σήμερα **«Ωκεανός», αν και αγνοήθηκε από όλες τις κυβερνήσεις που ακολούθησαν.** Το 2013 ο Ωκεανός πρόσφερε 10.000-15.000 ταυτόχρονες εικονικές μηχανές και πολλαπλά petabytes δεδομένων, ήταν το μεγαλύτερο δημόσιο υπολογιστικό νέφος ανοιχτού λογισμικού στην Ευρώπη, και το χρησιμοποιούσαν το πανευρωπαϊκό ερευνητικό δίκτυο GÉANT, το CERN και όλα τα ελληνικά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. **Όλα αυτά σε μια εποχή που η Microsoft δεν διέθετε ακόμη το azure.**

Δεν το επικαλούμαστε νοσταλγικά ούτε ζητάμε την επαναφορά ενός έργου του 2010. Το επικαλούμαστε ως **απόδειξη ικανότητας**: η χώρα διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό και τη θεσμική μνήμη να συμμετέχει στη δημιουργία ψηφιακών υποδομών, όχι μόνο να τις αγοράζει. Αυτό που λείπει είναι η στρατηγική συνέχεια.

Τι λείπει από το τεύχος

Πρόβλεψη για την έξοδο. Σε 143 σελίδες, οι όροι αντιστρεψιμότητα, στρατηγική εξόδου και φορητότητα δεδομένων δεν εμφανίζονται ούτε μία φορά. Χωρίς δοκιμασμένη δυνατότητα μετάβασης, η επόμενη διαπραγμάτευση θα γίνει ξανά χωρίς εναλλακτική.

Απογραφή του αντικειμένου. Το τεύχος δεν καταγράφει τι φιλοξενείται σήμερα στο δημόσιο νέφος, ούτε την ιστορική κατανάλωση. Η οικονομική προσφορά ζητείται για μία και μόνη γραμμή 103 εκατ. ευρώ, με μοναδική μεταβλητή ανταγωνισμού το ποσοστό έκπτωσης επί του τιμοκαταλόγου του παρόχου.

Η μνεία «ή ισοδύναμο». Οι τεχνικές προδιαγραφές απαιτούν οι υπηρεσίες να καλύπτουν το σύνολο του δημοσιευμένου προϊοντικού καταλόγου της **Microsoft**, χωρίς τη μνεία που επιβάλλει το άρθρο 54 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Πρόσβαση στον διαγωνισμό ανεξάρτητη από τον κατασκευαστή. Απαιτούνται προηγούμενη σύμβαση άνω των 50 εκατ. ευρώ ειδικά στην πλατφόρμα ενός παρόχου, ιδιωτικές εταιρικές πιστοποιήσεις του ίδιου κατασκευαστή και βεβαίωσή του ότι ο προσφέρων είναι εξουσιοδοτημένος να υποβάλει προσφορά.

Πρόσφατοι νόμοι. Το θεσμικό πλαίσιο δεν περιλαμβάνει τον ν. 5321/2026 για την εφαρμογή του AI Act, δημοσιευμένο λίγες ημέρες πριν από τη διαβούλευση, ούτε τον ν. 5188/2025 που πρόσθεσε στον ν. 4727/2020 άρθρο για τη διαλειτουργικότητα του δημόσιου τομέα.

Οι προτάσεις μας ζητούν, μεταξύ άλλων: σχέδιο αντιστρεψιμότητας με ετήσια δοκιμή σε πραγματικές συνθήκες· δωδεκάμηνη γραμμή βάσης κατανάλωσης· ενσωμάτωση των υποχρεώσεων εναλλαγής παρόχου του Data Act, που ισχύουν από τις 12 Ιανουαρίου 2027, δηλαδή μέσα στη διάρκεια της σύμβασης· δημοσίευση της μηνιαίας κατανάλωσης ως ανοιχτών δεδομένων, στοιχεία που το τεύχος ήδη προβλέπει ως παραδοτέο και απλώς δεν δημοσιοποιεί· και διάθεση του κώδικα που θα παραχθεί με ελεύθερη άδεια EUPL-1.2, κατά την αρχή «δημόσιο χρήμα, δημόσιος

κώδικας». Καμία από αυτές δεν μεταβάλλει το αντικείμενο ή το χρονοδιάγραμμα του έργου.

Η κεντρική πρόταση: 10% για δημόσια ψηφιακή υποδομή

Οι παραπάνω προτάσεις βελτιώνουν τη θέση του Δημοσίου, αλλά δεν δημιουργούν ικανότητα. Γι' αυτό η ΕΕΛΛΑΚ εισηγείται κάτι επιπλέον: **να δεσμευτεί το 10% της συνολικής δαπάνης, περίπου 19 εκατ. ευρώ επί της αξίας, για την ανάπτυξη δημόσιας, ψηφιακά ανεξάρτητης υποδομής νέφους, σε συνεργασία της ΕΔΥΤΕ και της ΕΕΛΛΑΚ με ελληνικές και ευρωπαϊκές που αναπτύσσουν ανάλογες λύσεις ανοιχτού λογισμικού, δηλαδή την επόμενη γενιά του Synnefo.**

Ένα παραγωγικό περιβάλλον, βασισμένο σε ελεύθερο λογισμικό και ανοιχτά πρότυπα, θα μπορεί το 2029, μετά την λήξη της σύμβασης να αντικαταστήσει το azure της Microsoft, η μετάπτωση μπορεί να οργανωθεί σε συνεργασία της ΓΓΠΣ, με το ΕΔΥΤΕ, ελληνικές εταιρίες και με τους φορείς που ήδη λειτουργούν τις εθνικές υπολογιστικές υποδομές. **Ο στόχος είναι απλός και μετρήσιμος: η επόμενη διακήρυξη να προδιαγράφει λύση ανοιχτού λογισμικού.**

Δεν πρόκειται για ελληνική ιδιαιτερότητα. Η Γαλλία, η Γερμανία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλες χώρες έχουν προμηθευτεί υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους από ευρωπαϊκές εταιρίες και παράλληλα αναπτύσσουν λύσεις ανοιχτού λογισμικού, όπως το La Suite, η Γερμανία το openDesk, η Εσθονία το X-Road, ενώ σε ενωσιακό επίπεδο λειτουργεί από τον Οκτώβριο του 2025 το Digital Commons EDIC. Καμία από αυτές τις χώρες δεν διέκοψε τη συνεργασία της με διεθνείς παρόχους, έχουν επιλέξει την σταδιακή μετάβαση του δημοσίου τομέα σε λύσεις ανοιχτού λογισμικού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την Ανακοίνωση COM(2026) 503 του Ιουνίου 2026 για την τεχνολογική κυριαρχία και τη Στρατηγική Ανοιχτού Λογισμικού, καλεί τα κράτη μέλη να μεταφράσουν αυτή την κατεύθυνση σε εθνική δράση μέσω της αναθεώρησης των Εθνικών Στρατηγικών Οδικών Χαρτών Ψηφιακής Δεκαετίας τον Δεκέμβριο του 2026.

— Καθηγ. Ιωάννης Σταμέλος, Πρόεδρος ΔΣ ΕΕΛΛΑΚ: *«Η συνέχεια των υπηρεσιών είναι αδιαπραγμάτευτη και θα έπρεπε να είχε διασφαλιστεί νωρίτερα. Υποστηρίζουμε ότι μια δημόσια δαπάνη 190 εκατ. ευρώ είναι το ισχυρότερο εργαλείο διαμόρφωσης της αγοράς που διαθέτει το Δημόσιο, και σήμερα το χρησιμοποιούμε αποκλειστικά για να αγοράσουμε χωρητικότητα. Η χώρα που το 2013 λειτουργούσε το μεγαλύτερο δημόσιο cloud της Ευρώπης μπορεί, με το 10% της ίδιας δαπάνης, να ξαναβρεί τη θέση της στην παγκόσμια κοινότητα του ανοιχτού λογισμικού. Το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερα όταν έχουμε επιλογές.»*

Και μια πρόταση για την ίδια τη διαβούλευση

Η διαβούλευση διεξάγεται μέσω του πλατφόρμας , όπου τα σχόλια υποβάλλονται ένα προς ένα ανά άρθρο, χωρίς δυνατότητα κατάθεσης ενιαίου τεκμηριωμένου υπομνήματος και χωρίς οργανωμένη δημόσια παρουσίαση των απαντήσεων της Αναθέτουσας Αρχής. Θα άξιζε οι διαβουλεύσεις επί τευχών διακήρυξης μεγάλων έργων να φιλοξενούνται σε πλατφόρμα με τις δυνατότητες του ανανεωμένου **opengov.gr,** μιας υποδομής που η ελληνική δημόσια διοίκηση ήδη διαθέτει και η οποία σχεδιάστηκε ακριβώς για τη διαβούλευση με ανοιχτή συμμετοχή και ορατή ανταπόκριση.

Σημειώσεις προς συντάκτες

— Η διαβούλευση διεξάγεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ (www.promitheus.gov.gr) με κωδικό 2026DIAB33320, για δεκαπέντε ημέρες από την ανάρτηση του τεύχους. Ανακοίνωση ΚτΠ Μ.Α.Ε. αρ. Πρωτ. 18078/20-07-2026.

— Για την ιστορία του Synnefo και του «Ωκεανού»: https://grnet.gr/2020/11/18/grnet-cloud/

— Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών δεν προτίθεται να υποβάλει προσφορά στον διαγωνισμό και δεν έχει εμπορικό συμφέρον από την έκβασή του.

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΛΛΑΚ ιδρύθηκε το 2008, σήμερα αποτελείται από 37 Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και κοινωφελείς φορείς. Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΛΛΑΚ έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην ανοιχτότητα και ειδικότερα στην προώθηση και ανάπτυξη των Ανοιχτών Προτύπων, του Ελεύθερου οΛογισμικού, του Ανοιχτού Περιεχομένου, των Ανοιχτών Δεδομένων και των Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής στο χώρο της εκπαίδευσης, του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα φιλοδοξεί να αποτελέσει κέντρο γνώσης και πλατφόρμα διαλόγου για τις ανοιχτές τεχνολογίες. Ανάμεσα στους φορείς που συμμετέχουν στον Οργανισμό Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΛΛΑΚ είναι τα πιο πολλά ελληνικά Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, ενώ για την υλοποίηση των δράσεων της ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΛΛΑΚ βασίζεται στην συνεργασία και ενεργή συμμετοχή των μελών της και της ελληνικής κοινότητας χρηστών και δημιουργών Ελεύθερου Λογισμικού, Ανοιχτού Περιεχομένου και Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής. Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΛΛΑΚ εκπροσωπεί τα Creative Commons (wiki.creativecommons.org/Greece), είναι ιδρυτικό μέλος του COMMUNIA (www.communia-association.org), είναι ο ελληνικό κόμβος για το Open Data Institute (opendatainstitute.org), και είναι μέλος του Open Budget Initiative (internationalbudget.org/what-we-do/major-ibp-initiatives/open-budget-initiative).

Επικοινωνία: Κλειώ Καζάνα 210 2209380, info@eellak.gr